

TURINYS

Pratarmė	4
Orai	5
Ekskursija	9
Pasirengimas ekskursijai	10
Vilniaus senamiestis	12
Laikrodžių muziejus	18
Sportas	22
Žaidimai	28
Spėliojimo žaidimas	29
Žaidimas su akmenukais	31
Sodyba	33
Legenda	34
Kiliminė danga	35
Šuns būda	38
Lieptelis	39
Kaziuko mugė	40
Balionų pirkimas	41
Helio dujos ir balionų pūtimas	43
Sulčių kokteiliai	46
Picos	49
Kaimas	53
Kelionė į kaimą	54
Viešnagė pas senelius	54
Sodas	58
Grybai	60
Patarimai ir atsakymai	62

Mielas skaitytojau,

SPĖK, kam skiriamas šis leidinys. Ogi TAU.

Ar žinotai, kad yra vykdomas tarptautinis PISA (*Programme for International Student Assessment*) tyrimas, tikrinantis gebėjimus, kurie tau bus reikalingi tolesniame gyvenime? Kaip ir PISA tyrime, pirmojoje serijos „Spėk“ knygoje nagrinėsime šiuolaikines kasdienio gyvenimo problemas.

Kiekviena šioje knygoje pateikiama užduotis – tarsi viena maža istorija. Užduočių klausimai kartais prasideda žodeliu SPĖK. Tai rodo, kad metas stabtelėti ir susimąstyti. Užrašyk savo spėjimą ir, atlikęs užduotį, prie jo sugrįžk. Ar pavyko iškart atspėti atsakymą? Jei pavyko – smagu! Jei neatspėjai, nesikrimsk – jį sužinosi pasinaudodamas patarimais.

Užduotis stenkis atlikti savarankiškai. Tikimės, jog pats sugebėsi rasti savo sprendimo būdą. Tačiau jeigu tau prireiks pagalbos, visada rasi patarimą. Nuoroda po kiekviena užduotimi tave palydės į patarimų ir atsakymų skyrelį. Net jei žinai atsakymą, siūlome peržvelgti patarimus – įsitikinsi, kad tavo sprendimas teisingas, arba atrasi alternatyvą. (Pateikti patarimai yra tik rekomendaciniai.) Džiaugsimės, jei mūsų patarimai pažadins tavo kūrybiškumą ir padės rasti savitą uždavinio sprendimą.

SPĖK, spręsk ir sužinok daugiau!

Autoriai

1. Lietuvoje oro temperatūrai matuoti naudojama Celsijaus skalė (jos laipsnis žymimas °C). Šios skalės atskaitos taškai yra ledo tirpimo ir vandens virimo temperatūra, o tarpas tarp jų padalytas į 100 lygių padalų. Celsijaus skalėje ledo tirpimo temperatūra atitinka 0 °C, o vandens virimo temperatūra – 100 °C. Kai kuriose šalyse naudojama Farenheito skalė (jos laipsnis žymimas °F). Internete nesunku rasti taisyklę, pagal kurią temperatūrą Celsijaus laipsniais (°C) galima išreikšti temperatūra Farenheito laipsniais (°F).

- 1.1. Vandens temperatūra yra 20 °C. Kiek tai bus Farenheito laipsnių?

PATARIMO NR. 103.

- 1.2. Vandens temperatūra 212 °F. Ar šis vanduo yra virimo temperatūros?

PATARIMO NR. 115.

2. Internete radai duomenų apie savaitės oro temperatūrą.

12 08	12 09	12 10	12 11	12 12	12 13	12 14
3°C 3°C	2°C 4°C	6°C 3°C	4°C 7°C	5°C 6°C	4°C 7°C	4°C 5°C
P	A	T	K	PN	Š	S

- 2.1. Kurią savaitės dieną naktis buvo šalčiausia?

ATSAKYMŲ NR. 287.

- A** 12 08 **B** 12 09 **C** 12 10 **D** 12 11

- 2.2. Pagal lentelėje pateiktus duomenis nustatyk vidutinę nakties oro temperatūrą.

PATARIMO NR. 262.

- A** 2 °C **B** 3 °C **C** 4 °C **D** 5 °C

- 2.3. Pagal lentelėje pateiktus duomenis nustatyk vidutinę dienos oro temperatūrą.

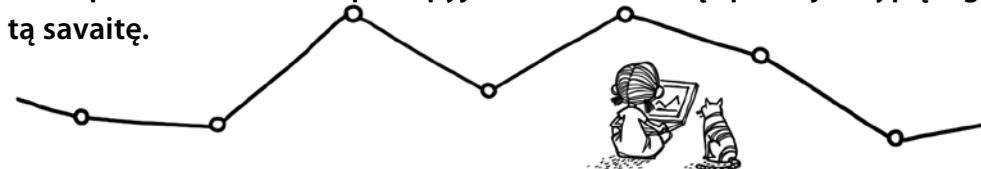
PATARIMO NR. 173.

- A** 3 °C **B** 4 °C **C** 5 °C **D** 6 °C

- 2.4. Kokia turėtų būti oro temperatūra 12 15 naktį, kad vidutinė 12 08–12 15 naktų oro temperatūra būtų lygiai 3 °C? Paaiškink, kaip skaičiavai.

PATARIMO NR. 91.

3. Tame pačiame interneto puslapyje radai duomenų apie vėjo kryptį ir greitį tą savaitę.

12 08	12 09	12 10	12 11	12 12	12 13	12 14
↓	←	↓	←	↓	←	←
5,78 m/s	5,25 m/s	12,28 m/s	7,44 m/s	12,27 m/s	9,69 m/s	4,41 m/s
P	A	T	K	PN	Š	S

- 3.1. Kurią šios savaitės dieną išmatuotas stipriausias vėjas?

ATSAKYMŲ NR. 42.

- A** Pirmadienį **B** Trečiadienį **C** Penktadienį **D** Sekmadienį

- 3.2. Kokios krypties vėjas šią savaitę buvo fiksuojamas dažniausiai?

ATSAKYMŲ NR. 108.

- A** Pietvakarių **B** Pietryčių **C** Šiaurės vakarų **D** Šiaurės rytų

Kiekvienais metais pirmosiomis kovo dienomis miestų gatves užlieja šurmuliuojantis Kaziuko savaitgalis. Lietuvos globėjo šv. Kazimiero šventė gimė 7 amžiuje, o 19 amžiuje peraugo į mugę, turinčią šimtameses tradicijas. Tai pats gausiausias tautodailininkų ir liaudies meistrų sambūris. Mokykloje organizuojamoje Kaziuko mugėje nutarei prekiauti helio balionais bei morkų ir apelsinų sulčių kokteiliais.

Balionų pirkimas

27. Pradedant ruošti prekybai, reikia įsigyti balionų ir helio dujų, o tada apskaičiuoti planuojamas išlaidas, tikėtinas pajamas ir pelną. Balionams pirkti planuoja skirti 5 eurus. Ieškodamas, kur galima įsigyti balionų, rada du patrauklius parduotuvių M ir N pasiūlymus:

Parduotuvėje M vienas balionas kainuoja 24 centus.

Parduotuvėje N vienas balionas kainuoja 26 centus, tačiau, perkant daugiau kaip 10 balionų, kiekvienam kitam suteikiama 5 centų nuolaida.

SPĖK

Kurioje parduotuvėje (M ar N) už 5 eurus tau pavyktų nusipirkti daugiau balionų?

- 27.1. Kiek parduotuvėje N kainuoja 11-tas balionas?

PATARIMO NR. 67.

A 26 ct

B 24 ct

C 21 ct

D 5 ct

- 27.2. Apskaičiuok, kiek balionų už 5 eurus pavyktų nusipirkti parduotuvėje M ir kiek – parduotuvėje N.

PATARIMO NR. 96.

- 1 ATSAKYMAS 12 min.
- 2 PATARIMAS Ar bandei greitį metrais per sekundę (m/s) reikšti kilometrais per valandą (km/h), keisdamas metrus į kilometrus, o sekundes – į valandas? Atsakymo nr. 151.
- 3 PATARIMAS Ar bandei centus pasiversti eurais? Atsakymo nr. 210.
- 4 PATARIMAS Kurie dydžiai yra svarbūs, norint įvertinti kelionės trukmę? Atsakymo nr. 1.
- 5 PATARIMAS Ar, žinodamas kiliminės dangos plotą, galėsi apskaičiuoti jos kainą? Atsakymo nr. 63.
- 6 PATARIMAS Greta išsirašyk abėcėlę ir perstumtą jos versiją. Kito patarimo nr. 296.
- 7 ATSAKYMAS 34,5 ml.
- 8 ATSAKYMAS Abu mėtė vienodu taiklumu.
- 9 ATSAKYMAS 3 metimų.
- 10 ATSAKYMAS Iš bitininko, nes 1 l jo medaus kainuoja 5,62 euro, o parduotuvėje – 5,92 euro.
- 11 PATARIMAS Iš viso yra 6 skirtingi būdai. Kito patarimo nr. 20.
- 12 PATARIMAS Dar kartą pažiūrėk į naudingumo balų skaičiavimo formulę. Kito patarimo nr. 130.
- 13 PATARIMAS Ar teko spręsti panašų uždavinį? Atsakymo nr. 126.
- 14 PATARIMAS Ar pavyko išspręsti 18.2 uždavinį? Kito patarimo nr. 66.
- 15 PATARIMAS Surašyk, ką turi žinoti norėdamas atsakyti į uždavinio klausimą. Kito patarimo nr. 169.
- 16 PATARIMAS Ar gali sugalvoti panašų uždavinį? Atsakymo nr. 99.
- 17 ATSAKYMAS A.
- 18 PATARIMAS Nepamiršk, kad šuo bėgioja apskritimo lanku, tačiau jo pavadėlis kartais užkliūva už būdos. Atsakymo nr. 176.
- 19 ATSAKYMAS 11.
- 20 PATARIMAS Surašyk skaičius, iš kurių dalijasi 60. Atsakymo nr. 294.